

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «МИКОЛАЇВСЬКА ФІЛІЯ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Для вступників на 2 курс галузі знань
02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 022 «Дизайн»

Обговорено і схвалено на
засіданні кафедри дизайну
Протокол № 14
від 12.02.2021 р.

Пояснювальна записка

До вищого навчального закладу на 2 курс спеціальності 022 «Дизайн» приймаються особи, які мають повну загальну середню освіту та дипломи молодшого спеціаліста, фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра неспорідненого напрямку, та особи, що отримали вищу освіту та здобули дипломи ОР «Бакалавр», «Магістр», ОКР «Спеціаліст» за іншими спеціальностями.

Метою вступного фахового іспиту є виявлення рівня теоретичних знань та індивідуальних особливостей вступника до обраної спеціальності, освітньої програми та загального рівня їх художньої підготовки, схильності до спеціалізації, різноманітності візуальних уподобань та інтересів, наявності креативного мислення.

Виявлення рівня теоретичних знань передбачає відповіді вступника в усній формі на питання за змістом дисциплін фундаментальної та загально-професійної підготовки: **«Історія мистецтв», «Рисунок» та «Живопис», «Історія дизайну», «Композиція», «Проектна графіка»**. Для відповіді на теоретичні питання за означеними дисциплінами вступник може витратити 1 академічну годину. *Загальна сума балів, яку вступник може отримати за відповіді на теоретичні питання дорівнює 100 балів.*

Крім того, вступники за неспорідненою спеціальністю мають виконати практичне завдання, що унаочнює їх навички володіння графічною мовою (лінія, пляма, крапка), художніми матеріалами, вміння відібрати головне у стилізованому об'єкті, аналізі та відтворенні особливостей стилю; виявленні креативності мислення, вміння спрощувати, схильність до утворення дизайн-форм.

Вступник виконує один з варіантів пропонуваніх нижче завдань графічними техніками протягом 3 академічних годин.

Загальна сума балів, яку вступник може отримати за виконання практичних завдань дорівнює 100 балів.

Загальний термін проведення вступного іспиту для вступників за неспорідненою спеціальністю складає 4 академічні години.

Загальна сума балів, яку вступник може отримати за вступний іспит дорівнює 200 балів.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ РІВНЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗНАНЬ

«Історія мистецтв»

Курс «Історія мистецтв» належить до дисциплін фундаментальної підготовки, включених у навчальні плани підготовки фахівців дизайнерських спеціалізацій.

Метою курсу є засвоєння студентами необхідного обсягу знань, пов'язаних з історичним розвитком мистецтва в руслі різних культурних традицій у контексті найбільш значних в історії людства цивілізацій, що супроводжується розглядом особливостей історичних стилів образотворчих видів мистецтва і архітектури та аналізом світоглядних і філософських основ художньої творчості:

– Мистецтво. Поняття стилю в мистецтві. Стиль епохи, художнього напрямку, окремого твору. Індивідуальний авторський стиль. Історичні стилі в архітектурі. Жанр в образотворчому мистецтві. Виразальні засоби;

- мистецтво Давнього Єгипту;
- елліністичний період у єгипетському мистецтві;
- мистецтво Месопотамії;
- мистецтво Давньої Індії, Китаю і Японії;
- крито-мікенське (Егейське) мистецтво;
- мистецтво Давньої Греції і Давнього Риму;
- формування художніх стилів у мистецтві середньовічної Європи;
- мистецтво Візантії;
- формування художніх стилів у мистецтві середньовічної Європи;
- північне Відродження;
- Італійський Ренесанс;

- мистецтво бароко і класицизму;
- розвиток українського мистецтва XVII – XVIII ст.;
- європейське мистецтво XIX століття;
- стильові особливості модерну;
- основні художні течії I пол. XX ст.;
- мистецькі напрями II пол. XX ст. і сучасне мистецтво.

Завдання курсу полягає в тому, щоб навчити студентів:

- пов'язувати розвиток світового мистецтва з визначальними подіями в історії тієї чи іншої країни;
- аналізувати стильові ознаки творів мистецтва і архітектури;
- визначати жанрову належність творів мистецтва, розпізнавати художні техніки;
- володіти мистецтвознавчою термінологією.

Програмою курсу передбачено самостійне опрацювання літератури, відвідування музеїв і виставок, тимчасових художніх експозицій.

«Рисунок»

Дисципліна «Рисунок» передбачає підготовку фахівців дизайнерських спеціальностей, адже володіння художніми засобами у відтворенні будь-яких об'єктів в просторовому середовищі є важливою складовою професійної підготовки дизайнерів.

Метою курсу є вивчення способів відтворення форми, її площинно-конструктивних закономірностей, практичне освоєння різних графічних технік.

Головне завдання курсу полягає в розвитку творчого підходу до створення художнього образу засобами академічного рисунка, набутті необхідних практичних навичок для вирішення композиційної цілісності зображення, статичного і динамічного стану об'єкта, вивченні способів побудови зображуваного об'єкта за допомогою просторової та лінійної перспективи, у визначенні пропорційних співвідношень між об'єктами та їх частинами, відтворенні форми предметів та їх фактури, підпорядкуванні другорядного головному.

«Живопис»

Дисципліна «Живопис» є складовою процесу підготовки фахівців дизайну і передбачає вивчення теорії та історії образотворчого мистецтва, основ пластичної анатомії, академічного рисунка, а також практичного їх застосування.

Метою курсу: робота з основними живописними техніками, практичне засвоєння прийомів формотворення за допомогою кольору і тонових контрастів і нюансів, вирішення складних просторових і колористичних завдань.

Завдання курсу – розвинути у студентів творчий підхід до створення художнього образу засобами академічного живопису, набуття практичних навичок для вирішення композиційної цілісності зображення, відтворення складних форм та різних за матеріальністю предметів, засвоєння прийомів відтворення фактури матеріалу, статичного чи динамічного стану об'єкта за допомогою виражальних можливостей живописних матеріалів при створенні цілісного повітряно-просторового середовища з гармонійно організованим колоритом.

«Історія дизайну»

«Історія дизайну» є дисципліною загально-професійної підготовки. Матеріал курсу розглядається в контексті загально-мистецьких процесів культур народів Європи, Азії, Африки тощо. Опанування цінностей вітчизняної культурної спадщини у зіставленні із суголосними явищами мистецтва та дизайну інших народів сприятиме усвідомленню власної національної самобутності.

Мета курсу: засвоєння студентами обсягу знань, пов'язаних із становленням дизайну як специфічної сфери професійної художньої діяльності.

Завдання курсу:

- дослідження закономірностей розвитку дизайну на історичних та археологічних матеріалах;
- аналіз основних етапів становлення дизайну;

- вивчення провідних мистецьких стилів та художніх течій;
- вивчення творчої спадщини відомих майстрів;
- вивчення основних художніх напрямків сучасного дизайну.

«Проектна графіка»

Графічна інформація та її художньо-образні характеристики. Способи представлення графічної інформації. Визначення графічної інформації, графічного зображення, графічної мови та графічного дизайну.

Проектна графіка як візуалізація всіх етапів формотворчого процесу. Проектне завдання. Його зв'язок з графічними техніками візуалізації та подальшим втіленням об'єкта з урахуванням необхідного способу кодування (емоційно-образного або технічно-інформаційного). Графіка і її види. Технічна графіка: креслення, ескіз, малюнок. Художньо-образна графіка. Основні етапи виконання проектно-графіки. Інформативні характеристики предмета та їх залежність від проектно-графічної мови.

Художній образ, як сукупне асоціативне відтворення певної думки, ідеї, почуття і т.ін. Можливості концентрування та ущільнення думок, або виділення їх вкрай обмеженої кількості, за допомогою проектно-графічних засобів.

Фактури в системі представлення графічної інформації. Засоби утворення та практичне застосування. Фактури, як засіб передачі інформації про властивості об'єкту та, як декоративне узагальнення об'єктів, спрощень за допомогою малюнку, кольору, об'єму. Засоби утворення фактур та їх практичне застосування. Впровадження фактур в творах мистецтва і дизайну, в історії мистецтв. Декоративне узагальнення об'єктів на основі фактур. Лаконічність графічної мови.

Текстури в системі представлення графічної інформації. Текстури в системі інформаційного кодування. Відмінності від фактур. Специфіка застосування

Значення текстур в формуванні візуально-образної мови. Утворення нових й несподіваних контекстів та присвоєння об'єктам нових властивостей за допомогою текстуризації. Властивості композицій з графічними текстурами.

Кольорографічні акцидентні проектно-графічні техніки. Акцидентні техніки і композиції на їх основі. Загальні засади акцидентних технік в творах графіки і графічного мистецтва. Вплив акцидентних технік на композиційну побудову у кожному з видів графічного мистецтва. Класичні графічні техніки: ксилографія, офорт, акватинта, ліногравюра. Матеріали для роботи. Відмінності акцидентних технік від класичних. Монохромні та кольорографічні техніки в акцидентних композиціях. Акцидентність. Типологія акцидентних технік за образно-стильовими властивостями: уподібнені до «класичної манери виконання», декоративні або суто формальні, експериментальні, творчо-пошукові, тощо.

Засоби візуального упорядкування площин та об'ємів. Площина та об'єм – як художні форми та як носії інформації.

Ілюзорність двовимірності та тривимірності зображень на площині. Фізична та ілюзорна трансформації площини в проектах дизайнерів-графіків.

Зв'язок об'ємно-просторових структур та образних властивостей комунікативно-графічних елементів, розташованих на площині.

Відмінності умови роботи з кольором в ілюзорно-об'ємних композиціях та об'ємно-просторових структурах. Фізичний та психологічний вплив кольору на глядача.

Об'єднання та уособлення площин. Руйнування об'ємів. Принципи та прийоми композиційної організації площин та об'ємів. Значення пропорцій та пропорційного членування площин для їх подальшого наповнення комунікативними елементами.

ВАРІАНТИ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

1. Виконати *асиметричну* графічну композицію на основі ліній, що примикають одна до одної, пересікаються або не пересікаються. Характер ліній: прямі, ламані, криві. Лінії можуть мати різну товщину. Композиції мають розміщуватись на аркуші за певним порядком, бути співрозмірними, гармонійно вписаними у відведене їм композиційне поле.

Техніка виконання та інструменти:

Графічний аркуш, формат А4. Поле зображення 12х12 см. Зображення виконується олівцем, лайнерами, маркерами або гелевими ручками.

2. Виконати графічну композицію з виявленням явища *контрасту* на основі ліній та плям. Композиції мають бути співрозмірними, гармонійно вписаними у відведене їм композиційне поле.

Техніка виконання та інструменти:

Графічний аркуш, формат А4. Поле зображення 12х12 см. Зображення виконується олівцем, лайнерами, маркерами або гелевими ручками, пляму зафарбувати гуашшю або тушшю.

3. Виконати графічну композицію з дзеркальною симетрією на основі ліній та плям. Характер ліній: прямі, ламані, різної товщині. Композиції мають бути співрозмірними, гармонійно вписаними у відведене їм композиційне поле.

Техніка виконання та інструменти:

Графічний аркуш, формат А4. Поле зображення 12х12 см. Зображення виконується олівцем, лайнерами, маркерами або гелевими ручками, пляму зафарбувати гуашшю або тушшю.

4. Виконати побудову графічної композиції з виявленням *динаміки* на основі ліній та плям. Елементи композиції (композиційні «плями») можуть мати різні розміри, але доцільно використовувати однотипні фігури для зберігання єдності та згармонізованості композицій. Елементи композиції повинні мати кожен локальне тональне виповнення - в межах одного елемента однозначне (без тональних переходів). Між собою композиційні елементи мають витримувати різне тональне виповнення (від ледь тонованого до чорного) для збагачення композиційної виразності. Слід також приділити увагу загальній композиції аркуша: окремі композиції повинні бути співрозмірними одна одній, кожна має гармонійно вписуватись у відведене їй композиційне поле.

Техніка виконання та інструменти:

Графічний аркуш, формат А4. Поле зображення 12х12 см. Зображення виконується олівцем, лайнерами, маркерами або гелевими ручками, пляму зафарбувати гуашшю або тушшю.

5. На основі наданого у картці-завданні реалістичного зображення об'єкту живої природи виконати **два** варіанти чорно-білого стилізованого зображення, використовуючи такі засоби графічної мови:

- лінія;
- крапка.

Техніка виконання та інструменти:

Графічний аркуш, формат А4. Поле зображення 12х12 см. Зображення виконується олівцем, лайнерами, маркерами або гелевими ручками, пляму зафарбувати гуашшю або тушшю.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Вступні випробування для абітурієнтів з попередньою освітою за неспорідненою спеціальністю передбачають оцінювання як теоретичних знань, так і практичних навичок.

Структура оцінки

Максимальна кількість балів за вступне випробування – 200. Кожна складова вступного випробування – теоретичні питання і практичні завдання - оцінюється у 100 балів.

Теоретична частина вступного випробування проводиться у формі усних відповідей на питання за тематикою, відповідною до кожної з дисциплін, представлених в програмі. У білеті

міститься по 1 питанню з кожної дисципліни, загальна кількість питань – 4. Максимальна кількість балів за кожне питання – 25.

Теоретична частина вступного випробування проводиться у формі виконання завдань. У білеті міститься 5 завдань. Максимальна кількість балів за кожне завдання – 20.

Особи, які отримали на фаховому вступному випробуванні менше 124 балів, не допускаються до участі в конкурсі.

Сума балів, набраних за відповіді на теоретичні питання, свідчить про якість попередньої підготовки й оцінюється за наступною шкалою:

Критерії оцінювання теоретичної частини

Кількість балів / оцінка	Критерії оцінювання
91-100 балів «Відмінно» (склав)	Кількість балів свідчить про наявність глибоких знань з усієї сукупності навчальних дисциплін, бездоганні знання матеріалу: вміння проєціювати теоретичні знання на практичні приклади, робити власні висновки та узагальнення. Відповіді на поставлені питання надані повні, глибокі та розгорнуті, правильні та обґрунтовані.
76-90 бали «Добре» (склав)	Оцінка свідчить про наявність достатніх, але позбавлених інтегрованих зв'язків, знань з усієї сукупності навчальних дисциплін. Відповідь на теоретичні питання, в цілому, правильні. Однак мають місце наступні з таких недоліків: - відповіді неповні, одна, або дві відповіді не містять усіх необхідних відомостей про предмет запитання; відповіді є не зовсім правильними: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики.
62-75 балів «Задовільно» (склав)	Така оцінка свідчить про наявність значних прогалин у знаннях, зокрема, плутанини щодо навчального матеріалу в межах програми кожної з дисциплін: більша кількість тлумачень, щодо понять, наведені неточно або неправильно. Розуміння основних понять, концепцій, категорій знань з усієї сукупності навчальних дисциплін, не засвідчено повною мірою, відсутнє вміння співвідносити теоретичні знання з прикладами практичної діяльності. Відповідь студента на теоретичні питання є поверхневими, недостатньо аргументованими, наявні порушення логіки у викладі матеріалу.
0-61 балів «Незадовільно» (не склав)	Кількість балів свідчить про наявність значних прогалин у знаннях, відсутності розуміння основних понять, концепцій, категорій знань з усієї сукупності навчальних дисциплін, наявні грубі помилки, у сутності викладу питань за матеріалом кожного з курсів, відсутнє вміння співвідносити теоретичні положення з прикладами практичної діяльності. Відповідь студента на теоретичні питання відсутні, або їх переважна більшість є неправильною; не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у студента чи їх безсистемність та поверховість; відсутні вміння сформулювати власну думку та зрозуміло викласти її.

Порядок оцінювання теоретичної частини

Вступник у відповідях повинен продемонструвати:

1. Знання термінів, вміння пояснити основні поняття відповідно питання.

2. Знання дат, прізвищ, назв, пов'язаних із сутністю питання
3. Вміння співвідносити теоретичні знання з прикладами практичної діяльності, за необхідності – замалювати зразок, що ілюструє відповідь.

Сума балів, набраних за виконання практичного завдання, свідчить про якість попередньої підготовки й оцінюється за наступною шкалою:

Критерії оцінювання практичної частини

Кількість балів / оцінка	Критерії оцінювання
91-100 балів «Відмінно» (склав)	<ol style="list-style-type: none"> 1. В роботі виявлено відчуття гармонійності й пропорційності при розташуванні зображень в полі аркушу, взаємодія між окремими елементами зображення забезпечена на основі законів пропорціонування, співмірності та гармонії; 2. Пластика форми, тектоніка і конструкція зображення підпорядковані властивостям художнього образу, що створюється. Утримано єдність зображення та всі його частини підпорядковані цілому, наявні авторські пошуки у засобах відображення задуманої ідеї. 3. Наявні розуміння відмінностей між площинною та об'ємною (в тому числі й ілюзорно-об'ємною) композиціями. 4. Виявлені графічні навички, вміння працювати з різними графічними матеріалами і інструментами. 5. Виявлена графічна культура у представленні кінцевого рішення.
76-90 бали «Добре» (склав)	<ol style="list-style-type: none"> 1. В роботі, в цілому забезпечено гармонійність й пропорційність при розташуванні зображень в полі аркушу, однак мають місце незначні порушення законів пропорціонування у взаємодії між окремими елементами зображення, співмірності та гармонії; 2. Пластичні, тектонічні та конструктивні характеристики форми зображення подекуди є випадковими, засоби розкриття художнього образу не є достатньо обміркованими. Втім, наявні авторські пошуки у засобах відображення задуманої ідеї. 3. В розкритті образних характеристик нівелюється розуміння відмінностей між площинною та об'ємною (в тому числі й ілюзорно-об'ємною) композиціями. 4. Виявлені графічні навички, вміння працювати з різними графічними матеріалами і інструментами. 5. Графічна культура у представленні кінцевого рішення потребує вдосконалення.
63-75 балів «Задовільно» (склав)	<ol style="list-style-type: none"> 1. В роботі частково порушена гармонійність й пропорційність при розташуванні зображень в полі аркушу, не утримуються закони пропорціонування у взаємодії між окремими елементами зображення, співмірності та гармонії; 2. Пластичні, тектонічні та конструктивні характеристики форми зображення подекуди є випадковими, засоби розкриття художнього образу не є достатньо обміркованими. Втім, наявні авторські пошуки у засобах відображення задуманої ідеї. 3. В розкритті образних характеристик відсутнє розуміння відмінностей між площинною та об'ємною (в тому числі й ілюзорно-об'ємною) композиціями. 4. Графічні навички та технічність виконання роботи свідчать про використання вкрай обмеженого кола графічних матеріалів і інструментів.

	5. Графічна культура у представленні кінцевого рішення потребує суттєвого вдосконалення.
<p style="text-align: center;">0-62 балів «Незадовільно» (не склав)</p>	<p>1. В роботі повністю порушена гармонійність й пропорційність при розташуванні зображень в полі аркушу, не утримуються закони пропорціювання у взаємодії між окремими елементами зображення, відсутні співмірність та гармонія.</p> <p>2. Пластичні, тектонічні та конструктивні характеристики форми у всіх зображеннях є випадковими, засоби розкриття художнього образу є не обміркованими, а випадковими. Всі запропоновані авторські зображення є подібними, образна ідея є не зрозумілою, відсутні пошуки засобів її відображення.</p> <p>3. Відсутнє розуміння відмінностей між площинною та об'ємною (в тому числі й ілюзорно-об'ємною) композиціями.</p> <p>4. Графічні навички є вкрай нерозвинутими, технічність виконання роботи свідчать про використання вкрай обмеженого кола графічних матеріалів і технік.</p> <p>5. Графічна культура у представленні кінцевого рішення потребує суттєвого вдосконалення.</p>

Порядок оцінювання практичної частини

Вступник в наданих роботах має продемонструвати такі навички і вміння:

- виконати зображення, врівноважені за композицією елементів та розміщенням у форматі;
- стилізувати, спростувати об'єкти реального світу для пошуку художнього образу;
- володіти графічною культурою (лінією, штрихуванням, нанесенням плями) створення зображення;
- володіти художніми матеріалами або графічними редакторами.

Рекомендована література

1. Асєєв Ю.С. Джерела. Мистецтво Київської Русі / Ю. С. Асєєв. – К., 1980.
2. Афанасьєва В. Искусство Древнего Востока / В. Афанасьєва, В. Луконин, И. Померанцева. – М., 1976.
3. Бартенев И. А. Зодчие италяньского Возрождения / И. А. Бартенев. – М., 1975.
4. Батракова С. П. Художник XX века и язык живописи / С. П. Батракова. – М., 1996.
5. Бєсов Л.М. Наука і техніка в історії суспільства. Навчальний посібник / Л.М. Бєсов – Харків., 2011.
6. Бучинський С. Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва. – К., 1981.
7. Живопись. Полный курс живописи и рисунка. – СПб, 1992.
8. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти. – К., 1982.
9. Норлинг Эрнест. Объемный рисунок и перспектива / Эрнест Норлинг.; [пер. Марины Авдониной].– М.: Эксмо, 2004. – 160 с.: ил.
10. Ли Н.Г. Основы учебного академического рисунка. – М., 2005.
11. Пасічний А. М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 214 с.
12. Рубля Т. Є., Федун С. І. Образотворче мистецтво. – К.: Перун, 2006.
13. Секачєва А.В. Рисунок и живопись. – М., 1983.
14. Сенин В., Коваль О. Школа рисунка карандашом / Сенин В., Коваль О. – Харьков, Белгород: Книжный клуб семейного досуга, 2007. — 90 с.: ил.
15. Харрисон Хазэл. Энциклопедия техник рисунка / Хазэл Харрисон – Мінськ: АСТ. – 2005. – 160 с. : ил.
16. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. Стереотипное издание. – М.: Архитектура-С, 2006.
17. Аронов В.Р. Теоретические концепции зарубежного дизайна. – М.: ВНИИТЭ, 1992.

18. Даниленко В. Основи дизайну: Навчальний посібник. – К.: Інститут змісту і методів навчання, 1996.
19. Найден О. Орнамент українського народного розпису / О. Найден. – К., 1989.
20. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття / О. Лагутенко. – К. : Грані-Т, 2006. – 240 с.
21. Любимов А.Ю. Мастерство коммуникации. – М.;Издательство «КСП+», 2002. – 336 с.
22. Эксперимент в дизайне. Источники дизайнерских идей [Текст]: учеб. пособ. для вузов / под ред. А.Н.Лаврентьева. – М: Университетская книга, 2010. – 243 с.
23. Лесняк В. Графический дизайн (основы профессии) - Издательство: ИндексМаркет, 2011, 416 стр.
24. Мартин Б. Универсальные методы дизайна. 100 эффективных решений для наиболее сложных проблем дизайна / Белла Мартин, Брюс Ханнингтон. – СПб: Питер, 2014. – 208 с.
25. Уэйншенк С. Книга 100 главных принципов дизайна / Сьюзан Уэйншенк . - СПб: Питер, 2013. – 272 с.
26. Пятая стихия [Альбом-каталог современных товарных знаков]. – Харьков : Веста, 2001. – 92 с.
27. Хмельовський О.М. Графіка і основи графічного мистецтва / Орест Миколайович Хмельовський. – Луцьк.: Вид-во Луцького державн. технічного ун-ту. Кн.-1, 2003. – 160 с.